

บทบาทตลาดแรงงานไทยในช่วงเศรษฐกิจฟื้นตัว

ดร.นครินทร์ อมเรศ

ฝ่ายนโยบายโครงสร้างเศรษฐกิจ

ธนาคารแห่งประเทศไทย

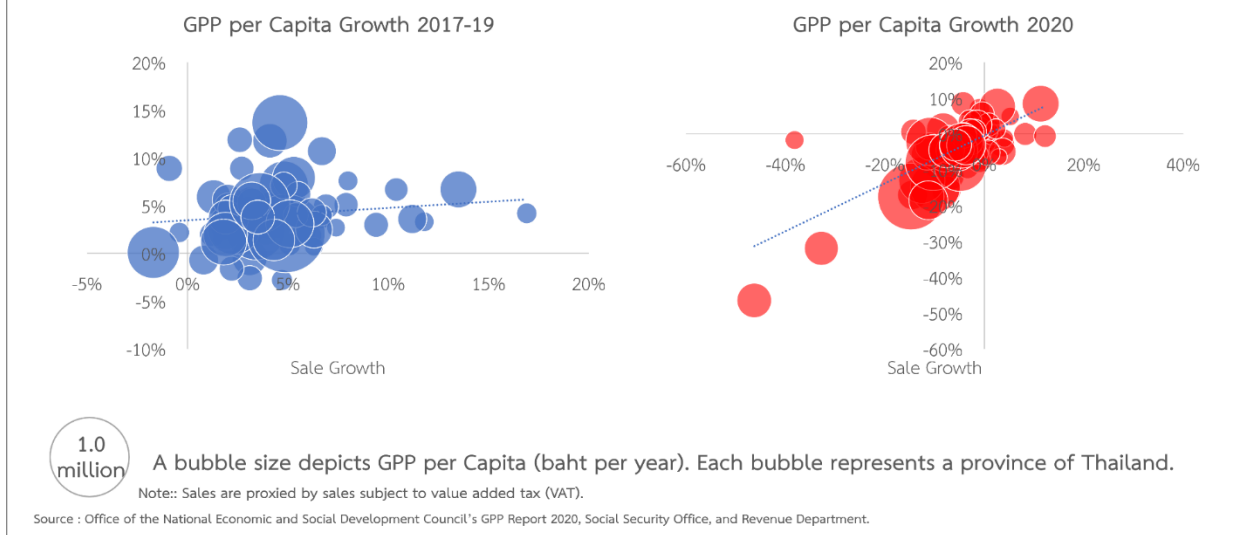
“การฟื้นตัวทางเศรษฐกิจและความเสี่ยงด้านเงินเพื่อมีความชัดเจนขึ้น จึงเห็นว่าการดำเนินนโยบายการเงินที่ผ่อนคลายมากในระดับปัจจุบันจะมีความจำเป็นลดลงในระยะข้างหน้า” เป็นประโยคก่อนปิดการแถลงผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายการเงิน (กนง.) ครั้งที่ 3/2565 ซึ่งผลการประชุมมีมติ 4 ต่อ 3 เสียง ให้คงอัตราดอกเบี้ยนโยบายไว้ที่ร้อยละ 0.50 ต่อปี เพื่อให้มั่นใจว่าเศรษฐกิจในระยะต่อไปจะฟื้นตัวได้อย่างต่อเนื่องตามคาด ในวันที่จึงขอเชิญทุกท่านมาแลกเปลี่ยนมุมมองต่อตลาดแรงงานไทยในฐานะข้อต่อสำคัญที่จะสะท้อนว่าเมื่อใดที่ฟื้นตัวเข้มแข็งต่อเนื่องเพียงพอแล้ว

ในช่วงเศรษฐกิจขาขึ้น ยอดขายสินค้าและบริการที่เพิ่มสูงขึ้นจะสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้ประกอบการเพิ่มกำลังการผลิต โดยเพิ่มชั่วโมงการทำงานต่อด้วยขยายการจ้างงาน ตลาดแรงงานที่ตึงตัวในภาพรวมจะกระตุ้นให้ค่าจ้างปรับสูงขึ้น วนกลับมาส่งผลบวกให้แรงงานที่มีรายได้มากขึ้น บริโภคสินค้าและบริการมากขึ้น จนทำให้เศรษฐกิจร้อนแรงและเกิดแรงกดดันด้านอุปสงค์ต่อเงินเฟ้อในที่สุด อย่างไรก็ตาม เศรษฐกิจไทยได้รับผลกระทบรุนแรงจากวิกฤตโควิด-19 จึงต้องทบทวนว่าตลาดแรงงานจะมีความพร้อมในการเป็นกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจในช่วงฟื้นตัวหรือไม่ โดย นครินทร์ อมเรศ และ พรชนก เทพขาม 2565 “ความสัมพันธ์ของเศรษฐกิจในระบบ กับเศรษฐกิจในภาพรวม : นัยต่อตลาดแรงงานไทย” พบว่าวิกฤตโควิด-19 ทำให้ยอดขายสินค้าและบริการที่ต้องชำระภาษีมูลค่าเพิ่มหดตัวถึงร้อยละ 9.6 ในปี 2563 จากที่เคยขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 3.4 ในช่วงสามปีก่อนหน้า โดยทุกการหดตัวของยอดขาย ร้อยละ 1 ในช่วงวิกฤต ทำให้

1. การจ้างงานในระบบประกันสังคมหดตัวร้อยละ 0.44 ต่างจากก่อนวิกฤตที่ไม่เห็นความสัมพันธ์ด้านบวกนัก
2. ค่าจ้างเฉลี่ยของลูกจ้างในระบบประกันสังคมหดตัวร้อยละ 0.12 ต่างจากก่อนวิกฤตที่ไม่เห็นความสัมพันธ์ด้านบวกนัก
3. ผลผลิตภาพแรงงานหดตัวร้อยละ 0.66 ต่ำกว่าในอดีตที่ผลผลิตภาพแรงงานเพิ่มร้อยละ 1.18 ต่อการเพิ่มยอดขาย ร้อยละ 1
4. รายได้ต่อหัวหดตัวร้อยละ 0.67 ต่างจากก่อนวิกฤตที่ไม่เห็นความสัมพันธ์ด้านบวกนัก

น่าสังเกตว่าความสัมพันธ์ระหว่างการขยายตัวของยอดขาย กับตลาดแรงงานในช่วงก่อนการแพร่ระบาดของโควิด-19 ไม่ได้มีมากนัก ต่างจากในช่วงวิกฤตที่ผู้ประกอบการปรับลดการจ้างงาน จนส่งผลกระทบต่อค่าจ้างผลิตภาพแรงงาน และ รายได้ต่อหัวอย่างชัดเจน ดังนั้น หากความสัมพันธ์ระหว่างยอดขาย กับตลาดแรงงานในช่วงเศรษฐกิจฟื้นตัวในปัจจุบันจะกลับไปเหมือนกับช่วงก่อนวิกฤต เราอาจจะไม่ได้เห็นผลบวกที่มีต่อตลาดแรงงานจากการที่ยอดขายขยายตัวสูงถึงร้อยละ 20.5 ในไตรมาสแรกของปี 2565 เทียบกับปีก่อนก็เป็นได้ จึงยังต้องติดตามอย่างใกล้ชิด

Figure : GPP per Capita and Sales before and after the COVID-19

โดยสรุปแล้ว กลไกตลาดแรงงานมีความสำคัญในการสนับสนุนให้เศรษฐกิจกลับมาอยู่ในช่วงขาขึ้น จากปัจจัยด้านบวกของการบริโภคที่ฟื้นตัว จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และผลของความขัดแย้งรัสเซีย-ยูเครนที่ส่งผลต่อเศรษฐกิจไทยจำกัด ตลาดแรงงานจึงเป็นข้อต่อสำคัญในการส่งผ่านผลบวกของเศรษฐกิจที่ฟื้นตัวไปยังครัวเรือนในวงกว้างซึ่งจะเป็นตัวกำหนดความเข้มแข็งของการบริโภคและวนกลับมาเป็นกำลังซื้อให้กับผู้ประกอบการ จนกระทั่ง ส่งผลต่อการตัดสินใจขึ้นราคาสินค้าและบริการในที่สุด เมื่อกลไกดังกล่าวขับเคลื่อนเพียงพอและทั่วถึงแล้วอาจเป็นเวลาที่เหมาะสม ตามที่ผลการประชุม กนง. ประโยคสุดท้ายระบุว่า “คณะกรรมการฯ จะพิจารณาช่วงเวลาที่เหมาะสมในการทยอยปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายให้สอดคล้องกับแนวโน้มและความเสี่ยงของเศรษฐกิจและเงินเฟ้อที่เปลี่ยนไป”

บทความนี้เป็นข้อคิดเห็นส่วนบุคคล ซึ่งไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับข้อคิดเห็นของธนาคารแห่งประเทศไทย